

Klasyfikacja i oznakowanie chemikaliów cz. II

05.08.2009

Magdalena Nogańska
Główny Inspektorat Sanitarny

Wpływ Globalnie Zharmonizowanego Systemu (GHS) na zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników część II

Co zmienia System GHS w obecnym systemie?

Dotychczasowy system klasyfikacji i etykietowania chemikaliów był określony w trzech następujących kluczowych instrumentach prawnych:

- Dyrektywa dotycząca substancji niebezpiecznych (67/548/EWG) ,
- Dyrektywa dotycząca preparatów niebezpiecznych (1999/45/WE) ,
- Dyrektywa w sprawie kart charakterystyki (91/155/EWG) .

W polskim porządku prawnym były to rozporządzenia ministra zdrowia, m.in.:

- w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych ,
- w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych ,
- w sprawie w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego .

Powyższe dyrektywy realizowały cele związane z rynkiem wewnętrznym, tzn. utworzenie jednolitego rynku chemikaliów. Podstawową zasadą tych dyrektyw był wysoki poziom ochrony zdrowia, bezpieczeństwa oraz środowiska i konsumentów, zawarty w art. 95 ust. 3 Traktatu WE. Pierwsze dwie dyrektywy określały zasady klasyfikacji, pakowania i etykietowania niebezpiecznych substancji i preparatów. Dyrektywa w sprawie kart charakterystyki gwarantowała przekazywanie klientom profesjonalnym informacji o zagrożeniach związanych ze stosowanymi przez nich chemikaliami i wskazówek dotyczących bezpiecznego ich stosowania przez dostawców substancji i preparatów. Przepisy te zostały włączone do rozporządzenia nr 1907/2006 WE, tzw. REACH. Szczegółowe wymagania w odniesieniu do karty charakterystyki obecnie zawarte zostały tytule „IV Informacje w łańcuchu dostaw” w załączniku II rozporządzenia REACH.

Załącznik I Dyrektywy 67/548/WE zawierał listę substancji niebezpiecznych, których klasyfikacja została zharmonizowana na poziomie Wspólnoty. Wykaz zawierał około 8000 substancji i był okresowo uaktualniany, biorąc pod uwagę prace Komitetu Technicznego KE ds. Klasyfikacji i Oznakowania Substancji Niebezpiecznych, uwzględniające postęp naukowo-techniczny. Jeśli substancja była wprowadzana do obrotu jako składnik preparatu, producent, importer lub dystrybutor preparatu musiał dokonać jego klasyfikacji na podstawie szczegółowo określonych kryteriów w załączniku IV Dyrektywy 67/548/WE, w Polsce na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu ministra zdrowia „w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych”.

Dotychczasowy system klasyfikacji i oznakowania i system GHS są do siebie podobne pod względem koncepcji. Oba obejmują klasyfikację, pakowanie i informowanie o niebezpieczeństwie przy pomocy etykietowania i kart charakterystyki. GHS stanowi wspólne podejście i określa kryteria zharmonizowanej klasyfikacji i informowania o zagrożeniach dla różnych grup odbiorców obejmując konsumentów, pracowników i służby ratownicze oraz transportu. Szacuje się, że liczba sklasyfikowanych substancji otrzymana w wyniku zastosowania nowego systemu jest prawie taka sama, jak w obecnym starym systemie.

Ze względu jednak na zmiany wartości granicznych i metod obliczania w ramach nowego systemu, sklasyfikowana zostanie prawdopodobnie większa liczba preparatów, nazywanych w systemie GHS mieszaninami, co może mieć pozytywny wpływ na bezpieczeństwo pracowników. Zastosowanie nowych kryteriów klasyfikacji może spowodować, że klasyfikacja może się różnić od dotychczasowej. Zgodnie z art. 55 rozporządzenia (WE) nr 1272/2008, tzw. GHS, 20 stycznia 2009 r. został uchylony załącznik I do dyrektywy 67/548/EWG (wykaz substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem). Od tej daty obowiązuje natomiast tabela 3.2 załącznika VI do rozporządzenia GHS. Nie powoduje to konieczności reklasyfikacji substancji, niekiedy może natomiast powodować konieczność zmiany klasyfikacji preparatów uzyskanej metodą obliczeniową (a co się z tym wiąże, także zmiany oznakowania i aktualizacji kart charakterystyki), ponieważ w przypadku niektórych substancji usunięto specyficzne stężenia graniczne (np. podchloryn sodu). W niniejszym rozporządzeniu przewidziano dwa elementy, które mają być stosowane do informowania o zagrożeniach stwarzanych przez substancje i mieszaniny: są to etykiety i karty charakterystyki przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006.

Etykieta jest jedynym sposobem informowania konsumentów, ale może również służyć do zwrócenia

uwagi pracowników na bardziej wyczerpujące informacje na temat substancji lub mieszanin zawarte w kartach charakterystyki. więcej w numerze 7-8/2009